ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

Утвърждавам.
Декан:
/доц. д-р Милена Йоргова/

КОНСПЕКТ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
за студенти от специалност "Социални дейности"
ОКС „Магистър" след ДПН, 3 семестъра на обучение

1. Социалната дейност като професионална дейност. Обекти и субекти на социална дейност. Функции и структура на социалната дейност.
2. Основи на социалната работа – възникване и развитие на социална работа.
3. Общуване в социалната работа. Умения за наблюдение, изясняване и реакция.
4. Приложна теория на социалната работа, основни подходи.
5. Методи на социалната работа – работа по случай, работа насочена към задачите, интеракционен метод.
6. Консултиране в социалната работа – цели, задачи, принципи, стратегии, форми. Етапи в процеса на консултиране.
7. Диагностика в социалната работа – процес на оценяване, ключови елементи на оценката
8. Социална работа с групи – същност, планиране на групата, норми и ценности, начини за вземане на решения в група.
9. Социална работа с деца и семейства – същност, съдържание, особености, управление на случай на дете в риск.
10. Социална работа със стари хора – същност, съдържание, особености, роли на социалния работник при работа с възрастни потребители.
11. Здравето като биосоциален феномен. Дефиниции и измерения на здравето. Основни детерминанти на здравето. Здраве в риск; рискови фактори за здравето.
12. Рехабилитация – същност, видове, основни принципи, методи за качествена и количествена оценка на рехабилитационния потенциал.
13. Европейска социална политика – постижения, съвременни проекции, Европейски социален модел.
14. Социална защита. Форми на социална защита. Модели на социална защита в Европа. Еволюция на социалната защита в Европа.
15. Организация и управление на социалната система - национални и териториални структури.
16. Социални услуги – същност, класификация, организация на предлагане, тенденции на развитие.

17. Социално договаряне – механизъм, европейски опит и национални особености при възлагане на социални услуги на външни доставчици.
18. Разработване на социални проекти – същност, особености и типове социални проекти, основни етапи в процеса на разработване на социален проект.
19. Качество и стандарти в социалната работа. Основни понятия. Видове стандарти.
20. Ценности и етични принципи в социалната работа. Деонтологични проблеми в социалната работа. Етични стандарти в социалната работа.

Литература:

1. Борисов, В. Мениджмънт на качеството в здравеопазването. В: Здравен мениджмънт. Т. I. Филвест, София, 2004.
2. Борисов; В., Ц. Воденичаров; К. Юрукова; С. Попова. Социална медицина. Арсо, С., 2006.
3. Будева, С. На фокус - социалната работа като философия и професия. В. Търново, Издателство "Фабер", 2024.
4. Будева, С. Помагащият процес - пътешествие през теорията и практиката. В. Търново, Издателство "Фабер", 2024.
5. Ванкова, Д. Социална медицина и промоция на здравето. МУ Проф. Д-р П. Стоянов, Варна, 2021.
6. Вачева, Д. Ерготерапевични умения, изкуства и занаяти. МУ-Плевен, 2020.
7. Ганева, М., Професионални умения за хуманитарни специалности. БСУ, 2004.
8. Грънчарова, Г., М. Драганова. Основи на управлението на здравните грижи. ИК Стено, София, 2022.
9. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Социална медицина. ИК Стено, София, 2021.
10. Дейвис, М. Антология Социална работа. С., 2008.
11. Дериджан, И., Методологични основания за същността и спецификата на социалната работа, Съвременна хуманистика, бр. 1, 2010, 61-67
12. Димитров, Т. Дългосрочна рехабилитация и качество на живот, ГорексПрес, София, 2018.
13. Димитрова, Р. Качество на социалните услуги – предизвикателства пред общините в нормативен контекст. - В: Социални изследвания 2023, В. Търново : Унив. изд. "Св. св. Кирил и Методий", 2025, с.7-28.
14. Институт за пазарна икономика. Оценка на потребностите от социални услуги на местно ниво. София, 2021.
15. Институт за пазарна икономика. Оценка на ролята на централната и местната власт при предоставяне на социални услуги в контекста на новото законодателство. София, 2021.
16. Институт за пазарна икономика. Макроикономически сравнителен анализ на ефективността и ефикасността на социалното подпомаган в България. София, 2020
17. Йоргова, М. Социално подпомагане. В.Т., 2009.

18. Йоргова, М. Социално включване на възрастните хора: оптимизиране на възможностите за активен и достоен живот в добро здраве. В: Социално включване, ВТ, 2011, с. 173-208.
19. Йоргова, М. Социалната работа с възрастни хора: параметри на добрата практика. – Панорама на труда, бр.1-2, 2011, с.59-69.
20. Йоргова, М. Социална работа: влияния и промени. В.Т., 2012.
21. Йоргова, М., Ю. Пулова, С. Милева. Практикум по социална работа с възрастни хора. В.Т., 2016.
22. Йоргова, М. Collaboration and innovation in social services: hybrid organizations and areas of interaction. - Civil Szemle, 21(2), 2024, pp.135-146, https://doi.org/10.62560/csz.2024.02.10
23. Йоргова, М. Концептуализация на грижата: перспективи и модели. - В: Социални изследвания 2022, В. Търново : Унив. изд. "Св. св. Кирил и Методий", 2024, с. 9-29.
24. Колева, И. Въведение във физикалната превенция, физикалната терапия и рехабилитация, ИК "Стено", София, 2022.
25. Маджаров, Г. Промяна на психиката с възрастта. С., 2016.
26. Механджийска, Г. Социална работа с индивидуални клиенти. С: Унив. изд. „Св. Климент Охридски”, 2019.
27. Механджийска, Г. Социална работа по случай – реконцептуализация на традиционните разбирания в съвременна приложна перспектива. Социална работа, 2013, 1, с. 4–29, http://www.swjournal-bg.com/.
28. Милушева, Т. Теории за поведенческата промяна и приложението им в социалната работа. Годишник на Софийски университет “Св. Климент Охридски”, Книга Социални дейности, 2013, том 105, с. 227–263.
29. Минев, Т. Теоретични и методически основи на социалната работа. В.Т., 2012.
30. Минев, Т. Социалната работа като дейност и обществена практика. - Педагогически алманах, бр.1, 2011, с. 37-50.
31. Паризов, П., В. Сотирова, Методи в социалната работа. Благоевград, 2012.
32. Пулова-Ганева, Ю. Глобализация и здравни рискове. – В: Развитие на българската и европейската икономика - предизвикателства и възможности, том 7, с. 218-225, Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2023.
33. Пулова-Ганева, Ю. Качество на социалните услуги - предизвикателства пред българската практика. – Сборник от международна научна конференция „Проблеми на социалната и икономическата сигурност“, 19.11.2021, В. Търново, Том 2, с. 153-162, В. Търново: Унив. изд. „Св. св. Кирил и Методий“, 2023.
34. Салчев, П., Т. Веков, Сл. Джамбазов, П. Димитров. Социална медицина. Издател: Български кардиологичен институт, 2023.
35. Спасов, К. Социален мениджмънт.С., 2011.
36. Стоянова, Ст. Методи на социалната работа в група, В.Т., 2007.
37. Стоянова Ст. Управление на групи. В.Т., 2021.
38. Стоянова, Ст. Групи - динамика и рискове. В.Т., 2013.
39. Стоянова, Ст. Групова динамика. В.Т., 2014.
40. Топузов И. Основи на ерготерапията. I, II, III част. РИК СИМЕЛ, София, 2006-2009.
41. Хаджийски, М. Теория и практика на психологическото консултиране. В.Т., 2014.

42. Шулман, Л. Изкуството да се помага на индивиди, семейства и групи. С., 1995.
43. Бяла книга: ефективна подкрепа чрез социални услуги за уязвимите групи в България. Основни принципи. Стратегически документ. С. 2009.
44. Договаряне на социални услуги между държавата и НПО, сравнителен анализ, С. 2004, www.bcnl.org.
45. ЕС през 2020 г. — Общ доклад за дейността на Европейския съюз (europa.eu).
46. ЕС през 2021 г. — Общ доклад за дейността на Европейския съюз (europa.eu).
47. ЕС през 2022 г. — Общ доклад за дейността на Европейския съюз (europa.eu).
48. ЕС през 2023 г. — Общ доклад за дейността на Европейския съюз (europa.eu).
49. ЕС през 2024 г. — Общ доклад за дейността на Европейския съюз (europa.eu).
50. Качеството на социалните услуги в България. Преглед на правната уредба на качеството и контрола на социалните услуги в общността. С. 2008. www.bcnl.org
51. Механизмът на социалното договаряне в България и европейския опит при предоставянето на социални услуги от външни доставчици, С., 2014, www.bcnl.org
52. Методическо указание за работа по случай на деца в риск от родителско отчуждение. Нормативни актове | Държавна агенция за закрила на детето (government.bg).
53. Методическо указание за управление на случай на дете в риск. Нормативни актове | Държавна агенция за закрила на детето (government.bg).
54. Наръчник за публично-частно партньорство на общинско ниво за предоставяне на дългосрочни грижи и услуги за възрастни хора. С., 2012, https://www.mlsp.government.bg/ckfinder/userfiles/files/politiki/demografska%20politika/publikacii/Handbook.pdf.
55. Ръководство по социално договаряне и развитие на социални услуги в общността. Български център за нестопанско право, С., 2009, www.bcnl.org.
56. Социална работа с човешко лице. Модел за хуманна социална работа, ориентирана към правата на хората с увреждания. С., 2014, www.ngogrants.bg.
57. Законодателство по социално подпомагане, социални услуги, закрила на детето, интеграция на хората с увреждания, насърчаване на заетостта, социално и здравно осигуряване виж www.econ.bg, www.mlsp.government.bg, www.asp.government.bg, aksu.government.bg/, www.az.government.bg.
58. Стратегически документи, програми, отчети в областта на социалното подпомагане, заетостта на уязвими групи, закрилата на детето, интеграцията на хората с увреждания, социалното и здравно осигуряване виж www.mlsp.government.bg, www.asp.government.bg, aksu.government.bg/, www.ahu.mlsp.government.bg, www.az.government.bg, www.sacp.government.bg, https://www.europarl.europa.eu/.
59. Текуща и аналитична информация относно областите на дейност на Агенцията за социално подпомагане, Агенция за качество на социалните услуги, Агенцията по заетостта, Агенцията на хората с увреждания, Държавната агенция по закрила на детето, Националния осигурителен институт, Националната здравна каса виж www.asp.government.bg, aksu.government.bg/, www.ahu.mlsp.government.bg, www.az.government.bg, www.sacp.government.bg.

Конспектът е приет на заседание на катедра "Организация и методология на социалните дейности" с Протокол № 7/21.10.2025 г.

Ръководител на катедра ОМСД:

/доц. д-р Ю. Пулова-Ганева/